

27. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 25 III 1866 Rkp. BJ 6520 k. 54-55.

[Tłumaczenie:]

[k. 54r] Drogi Panie,

„Revue” ukazuje się 30 kwietnia. Będzie nosiła tytuł „Revue du Monde”¹. Nie zamierzam przygotowywać żadnej broszury reklamowej: tę rolę spełni pierwszy numer. Chciałbym, żeby różne sprawy narodowe były tam traktowane przez samych zainteresowanych. Czy nie zna Pan przypadkiem jakiegoś przywódcy ruchu czeskiego, który umiałby oświecić publiczność francuską na temat stanu ich literatury, jak również na temat ich tendencji politycznych? Należałoby ponadto pozostawać w kontakcie z kilkoma Serbami szanowanymi w ich kraju. W zamian za wysyłkę mojej „Revue” pragnąłbym otrzymywać jak największą liczbę dzienników i czasopism zagranicznych, dzięki którym będę na bieżąco. Pragnąłbym również, aby [k. 54v] w każdym mieście jakiś znaczący księgarz wziął na siebie pobieranie opłat za prenumeratę. I w końcu proszę Pana o przesłanie mi korespondencji i artykułów do pierwszego numeru – im prędzej, tym lepiej, tak by można było dobrze oszacować materiały do pierwszego numeru. Nie otrzymałem wiadomości od żadnego księgarza, co utrudnia mi przygotowanie mojego katalogu. Jestem gotów przekazać moje książki w depozyt Wildowi² i krakowskiemu księgarzowi, którego Pan mi wskaże. Wydaję „Bibliotekę Ludową Polską”³ – książki małego formatu po 10 sous, z których trzy pierwsze: *Pielgrzymi polscy* ojca mego⁴, kampania Karola Różyckiego na Ukrainie⁵ i *Mowa Brodzińskiego*⁶ są w druku. Komu wysłać [k. 55r] te dzieła w depozyt do Lwowa, do Krakowa itd. i w ilu egzemplarzach? Uważam – dopóki nie okaże się inaczej – że ogólny komisjoner wysyłający nie jest obecnie niezbędny, i chciałbym, aby jeden księgarz w Galicji i jeden w Królestwie otrzymywali zamówienia na książki galicyjskie czy warszawskie, które to zamówienia zostałyby mi złożone. I w zależności od tego, czy byłoby to pilne czy nie, dołączałyby je do następnej przesyłki lub wysyłałyby bezpośrednio pod opaską⁷ drogą pocztową. I tak na przykład jakiś pan prosi mnie o jakąś liczbę odbitek z „Biblioteki Warszawskiej” *Rolniczej ludności w Polsce* autorstwa T.K.L.

¹ „Revue du Monde” – zob. list nr 21.

² Karol Wild – zob. list nr 18.

³ „Biblioteka Ludowa Polska” – seria wydawana przez Księgarnię Luksemburską Władysława Mickiewicza w latach 1866-1871, opublikowano w niej 69 tomików literatury polskiej.

⁴ *Artykuły Pielgrzyma polskiego przez Adama Mickiewicza*, Księgarnia Luksemburska, Paryż [1866].

⁵ *Pamiętnik pułku jazdy wołyńskiej 1831 r. przez Karola Różyckiego*, Księgarnia Luksemburska, Paryż [1866].

⁶ *Mowa o narodowości Polaków i posłanie do braci wygnańców przez Kazimierza Brodzińskiego*, Księgarnia Luksemburska, Paryż [1866].

⁷ Przesyłka „pod opaską” – rodzaj usługi pocztowej (tańszej niż inne) przeznaczony wyłącznie dla przesyłania druków, gazet, litografii itp. Przesyłka była opatrzona tylko banderolą kupioną w urzędzie pocztowym.

(Lubomirskiego)⁸; jakiś inny o *Gramatykę polską* Dawida⁹. Na przykład Gebethner¹⁰ mógłby wziąć na siebie ten rodzaj [k. 55v] poszukiwań i wysyłki do mojej księgarni. Jeśli chodzi o koszty, które by się z tym wiązały, poproszę o przesłanie mi kwoty poprzez wyciąg bankowy, jak tylko kwota osiągnie odpowiednią wartość, lub przekażę to osobie, którą wskaże, na przykład w wydawnictwie Hachette¹¹, z którym utrzymuje on kontakty handlowe.

Roczny koszt prenumeraty „Revue” będzie wynosił 35 franków. Otrzyma Pan trzy tomy Chopina¹².

Z szacunkiem i czułością ściskam dłoń Pańską.

Władysław Mickiewicz

Paryż, 25 marca 1866

P.S. Nie potrafię zrozumieć, dlaczego żaden z księgarzy, którzy zgadzają się przekazywać książki w depozyt, jeszcze się z tego nie wywiązał. Proszę Pana, aby był Pan tak dobry i ich popędził.

⁸ *Rolnicza ludność w Polsce od XVI do XVIII w. przez T. X^{cia} L.* [Jana Tadeusza Lubomirskiego], w Drukarni „Gazety Polskiej”, Warszawa 1862.

⁹ Wincenty Dawid, *Krótką gramatyka polska dla dzieci polskich*, J. Nowaczyński, Lublin 1858.

¹⁰ Gustaw Gebethner – zob. list nr 8.

¹¹ Hachette (Librairie L. Hachette) – wydawnictwo założone w Paryżu w 1826 r. przez Louisa Hachette’a, w 1832 r.; otrzymywało ono zamówienia od Ministerstwa Edukacji Publicznej na podręczniki, w 1836 r. L. Hachette został mianowany „księgarzem uniwersyteckim”, w latach 60. XIX w. wyspecjalizował się w publikacjach edukacyjnych i przewodnikach.

¹² Frédéric Chopin, *Oeuvres complètes*, en 4 vol. – zob. list nr 18.